

prima instanță: Curtea de apel Chișinău
Judecător: M. Moraru

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Luiza Gafton
Ion Druță

examinând cererea de recurs declarată de către Raisa Ursachi,
în cauza de insolvabilitate la cererea depusă de lichidatorul Întreprinderii
Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc împotriva Raisei
Ursachi cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care a
fost admisă cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul Întreprinderii
Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc și încasată datoria
de la terțul poprit,

c o n s t a t ă

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, s-a intentat proces de
insolvabilitate în privința Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ
nr. 15, fiind desemnat în funcția de lichidator, Igor Sacaliuc.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2017, s-a intentat față de
Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 procedura de
faliment și s-a desemnat în funcția de lichidator al societății insolubile, Igor Sacaliuc.

La 29 august 2017, lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc a înaintat cerere cu privire la validarea și încasarea de la terțul poprit Raisa Ursachi a datoriei (f.d. 2-4).

În motivarea cererii, lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc a menționat, că conform informației din registru bunurilor imobile nr. 0100511162, Raisa Ursachi este proprietara apartamentului nr. 10 din str. Ion Pelivan 32/3 mun. Chișinău.

Conform informației privind situația despre achitarea serviciilor locativ comunale, Raisa Ursachi domiciliată în XXXXX a acumulat o datoriei la plata energiei termice în mărime de 6632,44 lei.

Specifică lichidatorul că în rezultatul examinării actelor financiar-contabile ale debitorului insolubil, lichidatorul a constatat că Raisa Ursachi dispune de o datorie față de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 în sumă de 6632,44 lei, formată în rezultatul neachitării datoriei pentru agentul termic.

Susține lichidatorul că terțul poprit nu și-a onorat obligația de a achita către debitorul insolubil datoria acumulată.

La 27 iulie 2017, lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc a expediat în adresa terțului poprit somație prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 5 zile de la primirea somației.

Solicită lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc validarea popririi cu încasarea din contul terțului poprit Raisa Ursachi în beneficiul debitorului Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15, în procedura falimentului a datoriei în mărime de 6632,44 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, s-a admis cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 în procedura falimentului, fiind validată poprirea și încasată din contul Raisei Ursachi în beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 datoria în sumă de 6632,44 lei (f.d. 21-23).

La 20 decembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia hotărârii adoptate (f.d. 24).

La 7 februarie 2018, Raisa Ursachi a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Potrivit art. 356 Cod de Procedură Civilă, cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, pot fi atacate cu

recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeași lege, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz se constată că hotărârea recurată a fost adoptată de instanța de insolvență în lipsa Raisa Ursachi, fapt ce rezultă din materialele cauzei și procesul-verbal al ședinței instanței de judecată (f.d. 18-19).

Astfel, ținând cont de faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar confirma recepționarea hotărârii de către recurentă, instanța de recurs consideră că Raisa Ursachi s-a conformat prevederilor legii și a depus recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, în termen.

Verificând hotărârea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de repunere în termen a recursului, de a admite recursul declarat de Raisa Ursachi, de a casa hotărârea instanței de insolvență, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, s-a intentat proces de insolvență în privința Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15, și s-a desemnat în funcția de lichidator, Igor Sacaliuc.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2017, s-a intentat față de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 procedura de faliment și s-a desemnat în funcția de lichidator al societății insolvente, Igor Sacaliuc.

La 29 august 2017, lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc a înaintat cerere cu privire la validarea și încasarea de la terțul poprit Raisa Ursachi a datoriei pentru energia termică în sumă de 6632,44 lei, fără a indicat perioada pentru care solicită această datorie (f.d. 2-4).

Drept urmare, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017,

s-a admis cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc (f.d. 21-23).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Conform art. 432 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 4 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, conform căruia participanți la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

În conformitate cu art. 6 alin. (1) - (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate.

În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege. Notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolvenței, sau a lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Aceleași reglementări sunt stipulate și la art. 105 alin. (1) din Codul de Procedură Civilă, care indică că citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează

destinatarii, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Materialele dosarului atestă faptul că, la ședința de judecată din 14 decembrie 2017, a fost prezent doar lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc (f.d. 18-19).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participanților absenți, deoarece au fost legal citați pentru ședința numită, însă din motive necunoscute nu s-au prezentat (f.d. 18).

La acest capitol, instanța de recurs menționează că recurenta Raisa Ursachi, nu a fost înștiințată legal despre ședința de judecată din 14 decembrie 2017, la care a fost validată poprirea și încasată din contul ei în beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 datorită în sumă de 6632,44 lei.

Or, la materialele cauzei, lipsesc înscrisuri care ar confirma că recurenta, a fost înștiințată în mod legal despre data, locul și ora examinării cauzei, deși drepturile și interesele acesteia au fost supuse soluționării prin hotărârea pronunțată.

La acest capitol instanța de recurs reține că, citația expediată recurenteii la 19 octombrie 2017 a fost returnată în adresa instanței de judecată (f.d. 15-16).

În pofida acestui fapt, instanța de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa recurenteii Raisa Ursachi, fapt ce contravine prevederilor art. 205 alin. (2) din Codul de Procedură Civilă, care prevede că în cazul neprezentării în ședință de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există date, procesul se amână.

Astfel, instanța de recurs notează că, la materialele cauzei nu există nicio dovadă care ar demonstra că lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 Igor Sacaliuc sau instanța de judecată au întreprins toate măsurile în vederea înștiințării recurenteii despre procesul de judecată și examinarea cauzei. Or, art. 6 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 prevede că notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În consecință, colegiul decesează că citația anexată la materialele cauzei nu denotă citarea legală a Raisa Ursachi despre data, locul și ora examinării cauzei, aceasta fiind o aplicare de către instanța de judecată a legislației într-un mod prea formalist. Astfel instanța nu a dat dovadă de diligență în ceea ce privește asigurarea informării recurenteii cu privire la data ședinței de judecată și, prin urmare, nu și-a respectat obligația de a asigura participarea ei efectivă la proces.

În acest context, Colegiul conchide că Raisa Ursachi, având calitatea de terțului poprit, a fost privată de posibilitatea de a-și formula și argumenta poziția în ședința

de judecată în raport cu cererea înaintată, fiind în imposibilitate de a-și expune punctul de vedere asupra problemelor de fapt și de drept legate de cauza în curs de examinare.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată încălcarea de către instanța de insolvabilitate a normelor de drept procedural privind citarea și înștiințarea participanților la procesul de insolvabilitate, ceea ce servește temei de casare a hotărârii și remitere a pricinii spre rejudecare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, remarcă că judecarea pricinii fără citarea tuturor participanților la proces, ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreună în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să ia în considerare cele menționate supra, să creeze condiții obiective pentru realizarea și exercitarea drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate mai sus, nu pot fi corectate la judecarea recursului, fapt pentru care urmează a fi admisă cererea de repunere în termen a recursului, admis recursul declarat de Raisa Ursachi, cu casarea hotărârii hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite cererea de repunere în termen a recursului depusă de Raisa Ursachi.

Se admite recursul declarat de Raisa Ursachi.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, în cauza

de insolvabilitate la cererea depusă de Igor Sacaliuc lichidatorul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 împotriva Rasei Ursachi cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Ion Druță